

Van de redactie

Uiteraard feliciteert stichting NME Mundial haar Boliviaanse projectpartner. We hebben samen veel bereikt de afgelopen jaren en we hebben er alle vertrouwen in dat er nog veel mooie projecten aan zitten te komen.

10 jaar Alerta Verde

30 april bestond onze Boliviaanse stichting Alerta Verde 10 jaar. Het werk met de schooltuinen gaat echter veel verder terug. Het eerste project ging van start met de financiering door Plan Nederland in augustus 2006. Dit voorstel hebben we onder de naam van stichting Atiy kunnen schrijven. Twee jaar later ging stichting Atiy zelf projectvoorstellen indienen en hebben we de stichting NME Mundial opgericht om de projecten in Bolivia te ondersteunen.

De eerste jaren werkten we in Bolivia onder de naam "Programa Huertos Educativos Cochabamba", programma educatieve tuinen Cochabamba, met een Nederlandse tulp als logo. Het heeft uiteindelijk nog tot 30 april 2012 geduurd om een officieel erkende stichting te worden.

De projecten zijn in deze periode van meer dan 10 jaar flink gegroeid qua bereik. We hebben een aantal interessante stappen doorgemaakt. Het eerste project was er op gericht om de kinderen biologisch te leren tuinieren op school en ze tegelijk te stimuleren dit thuis toe te passen. We geven nu nog steeds bij de start van de zomervakantie alle kinderen uit het wekelijkse lesprogramma zaad mee, zodat ze in het gunstige regenseizoen thuis kunnen tuinieren.

Daarna hebben we ook aandacht besteed aan composteren om zelf je tuin te kunnen bemesten. En met dank aan verschillende stagiaires van de opleiding Voeding en Dietetiek van de Haagse Hogeschool hebben we een tijdje specifiek aan het concept gezonde voeding gewerkt.

Vanaf 2009 zijn we bovendien begonnen om rechtstreeks bij de mensen thuis te tuinieren met de vierkantemeter-tuinen. Thuis werken we vaak met de moeders. Dit concept is in de jaren die daarop volgden regelmatig uitgebreid door bijvoorbeeld ook met culinaire en medicinale kruiden te werken. Een tijdje daarna zijn we ook begonnen met het uitreiken van appelboompjes om de productie nog meer te variëren en ook boompjes aan de tuin toe te voegen. Met dank aan de Contribute foundation hebben we op een gegeven moment ook regenwateroogstinstallaties aan

Foto van de maand...

Proost op 10 jaar Stichting Alerta Verde!
(foto met het complete Alerta Verde team)

kunnen leggen zodat gezinnen die water van de waterwagen kopen, ze zijn niet aangesloten op de waterleiding, regenwater van het dak op kunnen vangen. Daarna zijn we begonnen met druppelirrigatie, omdat je op deze manier nog efficiënter om kan gaan met de kleine hoeveelheid beschikbaar water.

Op dat moment waren we al begonnen om het concept rond de moestuin thuis breder te zien dan alleen gezonde voeding. Verhalen van onze deelnemers lieten zien dat de tuinen naast de oogst ook helpen om de algemene leefkwaliteit te verbeteren.

Er was bijvoorbeeld een gezin dat vertelde dat ze hun vader (opa) van het platteland naar de stad gehaald hadden om gezondheidsredenen. Ze wilde met ons programma mee doen voor de vader, want hij was gedeprimeerd in de stad en had erg veel moeite met deze nieuwe woonsituatie. Door het tuinieren kreeg de man weer meer energie en ging hij lekkerder in zijn vel zitten. In een ander gezin vertelde de moeder ons dat de moestuin haar weer meer in contact had gebracht met haar tienerkinderen, want ze tuinierden vaak samen. Ook zijn er verschillende gevallen waar een familielid ernstige maagproblemen had en op dokteradvies biologische groente moest eten. Als je zelf je eigen groente verbouwt weet je tenminste zeker dat er geen landbouwgif in zit en dat je schoon water gebruikt hebt.

Onze laatste toevoeging aan het uitgebreide pakket dat we rondom de tuin doen, zijn de "agroforestry"-technieken die we waar mogelijk proberen toe te passen. We proberen de grond in de tuinen van de gezinnen te verbeteren door verschillende bonensoorten te gebruiken (bonen slaan stikstof uit de lucht op in de grond) en waar mogelijk naast fruitbomen ook een aantal inheemse bomen die organisch materiaal voor de tuin produceren. Daarnaast zorgen bomen voor schaduw en een groenere omgeving rond het huis, wat ook weer goed is voor onze stemming.

We hebben veel geleerd de afgelopen 10 jaar en hopen dat we de komende 10 jaar deze ontwikkeling voort kunnen zetten met de focus op het verbeteren van de leefkwaliteit van de mensen die het het hardst nodig hebben.